

S. Sayısı : 76

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünde yapılan değişikliklerin onanması hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma Komisyonları raporları (1/209)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Unvan Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 834, 6 - 1617

9. VI. 1947

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünde yapılan değişikliklerin onanması hakkında Çalışma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 28. V. 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

R. Peker

Gerekçe

Üyesi bulunduğumuz Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı, 19. 9. 1946 tarihinde Montréal'de akdettiği 29 neu toplantısının 9. 10. 1946 daki oturumunda, kendi Statüsünde bir takım değişiklikler yapılmasına karar vermiştir. Bu karar gereğince Statünün 9. 10. 1946 da yürürlükte olan şekli ile onun değişik şekli, mütakabilen sol ve sağ tarafta olmak üzere iki sütuna yazılarak karara ek halinde bağlanmış ve değişikliklerin onanması için Teşkilât Üyesi Devletlere bu suretle hazırlanmış bir metin yollanmıştır. Kararın bundan bahseden 1 nei maddesinde şöyle denilmektedir: (Bugün yürürlükte olan metin, bu değiştirge ekinin 1 nei sütununa nakledilmiş bulunan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsü, bu değiştirgenin yürürlüğe girmesi tarihinden başlayarak sözü geçen Ekin 2 nei sütununda yazılı değişik şekli ile hüküm ifade edecektir.)

Değiştirgede, 9. 10. 1946 tarihinde yürürlükte olduğundan bahsedilen metin, bundan evvel 1945 Paris Konferansında anılan Statüde yapılmış olup B. M. Meclisince 27. 5. 1946 tarihinde kabul edilen 4907 sayılı Kanun gereğince tarafımızdan onanmış bulunan değişiklikler sonunda meydana gelmiş idi.

Değişik metinle, 9. 10. 1946 tarihinde yürürlükte olan metin arasındaki farklardan esaslı bir hüküm ifade edenler 7,9,12,19,26,30,32,35,39 ve 40 nei maddelerde bulunmakta ve geri kalan kısım, unvan, formalite ve cari işlemlere taallük eylemektedir. Bahsi geçen maddelere gelince, bunlar aşağıda birer birer ele alınmıştır.

7 nei madde : Yönetim Kurulunun en büyük sınıai önemi haiz Devletleri temsil eden daimi 8 üyesinin seçiminden doğan ihtilâfların evvele Milletler Cemiyeti Konseyince halledilmesine mukabil, şimdi Konferansea çözümlenmesini sağlamaktadır ki, bu da, teşkilâtın muhtariyetini kuvvetlendirmekte ve daha normal bir şekil ifade etmektedir.

9 neu madde : Büro Genel Müdür ve memurlarının görevlerinin milletlerarası bir mahiyet taşıdıklarını ve buna bütün Üye Devletlerin hürmet etmeleri lâzımgeldiğini ifade etmektedir ki, bu hükmün aynı, tarafımızdan onanmış olan Birleşmiş Milletler Antlaşmasının 100 neu maddesinde mevcut bulunmaktadır.

12 nci madde : Bu madde bütün Milletlerarası Kamu Hukuku Teşkilâtı ile işbirliği yapılmasını sağlamaya mâtufl bulunmaktadır.

19 ncu madde : Bu madde sözleşme ve tavsiyelerin Üyeler tarafından kabulü veya onanması ve bu mümkün bulunmadığı hallerde, onların kısmen olsun uygulanması için başvurulması gereken her türlü tedbirlerin alınmasını sağlamak hedefini gütmektedir.

26 nci madde : Evvelki metne göre, bir sözleşmeyi onanmış olan bir Üyenin onu uygulamadığını gören başka bir Üye, kusurlu Üye hakkında Büroya şikâyet edince, Yönetim Kurulu bu hususta bir Anket Komisyonunun kurulmasını Milletler Cemiyeti Genel Sekreterinden isteyebilirdi. Şimdi bu Komisyonun Kurulca teşkili kabul edilmiş bulunuyor.

30 ncu madde : Eski şekilde, Üyelerden biri, bir sözleşme veya tavsiyeyi, 19 ncu madde gereğince, yetkili makama sunmadığı takdirde, diğer bir Üye, bundan Daimî Adalet Divanına şikâyet edebilirdi. Şimdiki şekle göre ise, bu şikâyet Yönetim Kuruluna yapılacak ve o da lüzum görürse, keyfiyeti Konferansa bildirecektir ki bu, evvelkisine nazaran daha mülâyim bir hüküm ifade etmektedir.

32 nci madde : Eski şekilde, sözleşme ve tavsiyelere ait vecibelerini yerine getirmemiş olmak dolayısıyla kendisinden şikâyet edilen bir Üye hakkında Daimî Adalet Divanı tarafından ekonomik cezalar istenebiliyordu. Şimdiki metin böyle bir cezadan bahsetmemekte ve evvelce mevcut olan şiddetli bir hükmü kaldırmaktadır.

35 nci madde : Üyelerin onanmış oldukları sözleşmeleri, müstemlekelerinde veya himayeleri altındaki memleketlerde de uygulamak hususunda ne şekilde ve ne dereceye kadar sorumlu olduklarına taallük eden bu madde, Hükümetimizi ilgilendirmemekte, fakat genel olarak mâkûl bir hüküm ifade etmektedir.

39 nuu madde : Teşkilâtın tüzel kişilikte bir Kurum olduğunu belirtmektedir.

40 nci madde : Teşkilâtın, Konferanstaki murahhasların, Yönetim Kurulu Üyelerinin, Genel Müdür ve memurların, görevlerini yapmak esnasında bütün Üye Devletlerin memleketlerinde lüzumlu imtiyaz ve dokunmazlıklardan faydalanabileceklerine dair olan bu yeni madde, Büyük Millet Meclisince onanmış olan Birleşmiş Milletler Antlaşmasınının 105 nci maddesinden hemen hemen aynen iktibas edilmiş bulunmaktadır.

* * *

Netice olarak, yukarıda yapılan tahlil ve kıyaslamamızın belirteceği gibi, Statünün yeni şeklinin kabulü Hükümetimize, yerine getiremeyeceği veni hiçbir vecibe yüklediği ve herhangi bir mahzur arzemediği mütalâa edilerek onun onanması hakkında ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Dışışleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Dışışleri Komisyonu
Esas No. 1/209
Karar No. 3

13 . I . 1948

Yüksek Başkanlığa

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünde yapılan değişikliklerin onanması hakkındaki kanun tasarısı Çalışma Bakanının da hazır olduğu bir toplantıda Komisyonumuzca incelendi ve kabul edildi.

Havalesi gereğince Çalışma Komisyonuna verilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışışleri Komisyonu Başkanı

Bilecik
M. Ş. Esendal

Sözcü
Kocaeli
N. Erim

Kâtip
Gaziantep
Dr. A. Melik

Aydın Karahisar
Dr. C. Tunca

Aydın
Dr. M. Germen
İmzada bulunmadı

Burdur
F. Altay

İstanbul
M. E. Akaygen

İzmir
Yücel

Konya
A. R. Türel

Kütahya
A. Gündüz

Manisa
A. R. Artunkal

Samsun
C. Bilsel

Sinop
Y. Kemal Tengirşenk

Çalışma Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Çalışma Komisyonu
Esas No. 1/209
Karar No. 11

26 . I . 1948

Yüksek Başkanlığa

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün bazı hükümlerinin değiştirilmesine dair olan tasarı ile buna ait Dışışleri Komisyonu mazbatası Komisyonumuzun 26 . I . 1948 tarihli toplantısında Çalışma Bakanı hazır olduğu halde incelendi.

İçtimai alanda, işi, işçiyi, işvereni ve Devlet hukukunu tanzim ve sosyal adaleti temin, karışıklık hak ve vecibeleri tesbit ederek bilhassa işçinin çalışma, kazanma, saatini ve ücret miktarını ayarlama, sıhhat ve yaşama şartlarını düzenleme ve mümkün olduğu kadar Milletlerarası işçilerinin durumlarını müdafaa, sendika haklarını tanıma gibi maksatlarla birleşen;

Milletlerarası Çalışma Konferansının Montreal'de son yaptığı 29 ncu toplantıda, bu gayelere daha kestirme yollardan varabilmesi için eski statüsünü değiştirilmiş maddeleri;

Hükümet gerekçesinde de izah edildiği vecihile, İş Teşkilâtı konferansın birçok hususlarda muhtariyet sağlaması, üye Devletlerin

teşkilâta bağlılıkları, ihtilâfların hallinde daha kesin yollardan ve kendi içinde karara bağlanması, Genel Kurul teşkilâtında temsilci, sözleşme ve tavsiyelerin yerine getirilmesindeki hassasiyetin artması bakımlarından yerinde görülmüş;

Ve bu değişiklikler üye olan Devletler için yapılması mümkün oluyorsa bir vecibe tahmil etmemiş ve teşkilâtın esas gayelerine ulaşmasında daha verimli bir yol bulunmuş olduğu anlaşıldığından oybirliği ile kabul edilmiştir.

Kanunatayın tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Çalışma Ko. Başkanı
Zonguldak
E. Erişirgil

Sözcü
Denizli
H. Oral

Kâtip
Zonguldak

Burdur
Dr. M. Ş. Korkut

Çoruh
A. Çoruh

İstanbul
A. R. Arı

Muğla
Dr. M. Sakaroğlu

Seyhan
A. R. Yüreğir

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünde yapılan değişikliklerin onanması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Milletlerarası Çalışma teşkilâtı Konferansının Montréal'de akdedilen 29 neu toplantısının 9 . X . 1946 tarihli oturumunda, Teşkilât Statüsünde yapılması kararlaştırılan değişiklikler onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>R. Peker</i>	Başb. Yardımcısı
	<i>M. Ökmen</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>M. A. Renda</i>	<i>Ş. Devrin</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>C. C. Toydemir</i>	<i>Ş. Sökmensüer</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>H. Saka</i>	<i>H. N. Keşmir</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>Reşat Ş. Siver</i>	<i>C. K. İncedayı</i>
Ekonomi Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
<i>T. B. Baltu</i>	<i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>T. Coşkan</i>	<i>F. Kurdoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>Ş. Koçak</i>	<i>A. İnan</i>
	Çalışma Bakanı
	<i>Dr. S. İrmak</i>

MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI STATÜSÜ TADILNAMESİ

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Montréal'e davet edilip orada 19 Eylül 1946 da yirmi dokuzuncu toplantısını akdeden Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı,

Toplantı gündeminin 2 nci maddesine dâhil bir mesele olan, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Statüsüne mütaallik bazı tadil tekliflerinin kabulünü kararlaştırdıktan sonra,

Bin dokuz yüz kırk altı yılı Ekim ayının dokuzuncu günü, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 1946 tarihli tadilnamesi adını taşıyacak olan ve Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün değiştirilmesine ait bulunan aşağıdaki metni kabul eder.

Madde — 1.

Bugün yürürlükte olan metni, bu tadilname ekinin birinci sütununa nakledilmiş bulunan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsü, bu tadilnamenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren, bahsi geçen ekin ikinci sütununda yazılı muaddel şekliyle hüküm ifade edecektir.

Madde — 2.

Bu tadilnamenin resmî iki nüshası konferans başkanı ve Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından imzalanacaktır. Bu nüshalardan biri Milletlerarası Çalışma Bürosu arşivine konulacak ve diğeri, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesi hükümlerine göre tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderilecektir. Genel Müdür, bu tadilnamenin tasdikli bir nüshasını Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Üyelerinin her birine yollayacaktır.

Madde — 3.

1. — Bu tadilnamenin kesin şekilde onaymaları veya kabul edilmeleri keyfiyeti Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Müdürüne bildirilecek, o da bunu Teşkilât Üyelerine tebliğ edecektir.

2. — Bu tadilname, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 36 nci maddesinde yazılı şartlar dâhilinde yürürlüğe girecektir.

3. — Bu metin yürürlüğe girer girmez, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Müdürü, keyfiyeti Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Üyelerine, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ve Birleşmiş Milletler Andlaşmasını imzalamış olan bütün devletlere bildirecektir.

MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLÂTI STATÜSÜ

9 Ekim 1946 da yürürlükte olan metin

Metnin muaddel şekli

Kısım : I

Çalışma teşkilâtı

Milletler Cemiyetinin gayesi, dünya barışını korumak olduğu ve böyle bir barış, ancak sosyal adalet esası üzerine kurulabileceği eihlele:

Birçok şahıslar için adaletsizliği, sefaleti ve mahrumiyetleri mucip olacak çalışma şartları mevcut bulunduğu ve bunun ise dünya barışını ve ahengini tehlikeye koyacak şekilde bir memnunsuzluk hususle getirdiği ve bu şartların, meselâ çalışma saatlerinin tanzimi, günlük ve haftalık bir âzami çalışma müddetinin tesbiti, işçilerin işe alınması, işsizliğe karşı savaş, uygun yaşama normları sağlayacak bir ücretin garanti edilmesi işçilerin umumi yahut mesleki hastalıklara ve iş kazalarına karşı korunması, çocukların, gençlerin ve kadınların himaye edilmesi, ihtiyarlık ve işgöremezlik maaşları bağlanması, eenebi memleketlerde çalışan işçilerin menfaatlerinin müdafası, sendika hürriyeti prensibinin teyidi, mesleki ve teknik öğretimin teşkilâtlandırılması ve bunlara benzer daha başka tedbirler bakımlarından ıslahı keyfiyeti ivedilik arzettiği eihlele;

Gerçekten insani olan bir çalışma usulünün herhangi bir millet tarafından kabul edilmemesi, kendi memleketlerinde çalışanların durumunu iyileştirmek arzu eden başka milletlerin gayretlerine engel teşkil ettiği eihlele;

Adalet ve insaniyet hisleri, aynı zamanda devamlı bir Dünya barışını sağlamak arzusu ile hareket eden Yüksek Âkıl taraflar, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bu Statüsünü tasvip ederler.

Bölüm : I

Teşkilât

Madde - 1

1. - Mukaddemede açıklanan programın gerçekleşmesine çalışmakla görevli bir daimî teş-

Mukaddeme

Dünyaya şamil ve devamlı bir barış, ancak sosyal adalet esası üzerine kurulabileceği eihlele;

Birçok şahıslar için adaletsizliği, sefaleti ve mahrumiyetleri mucip olacak çalışma şartları mevcut bulunduğu ve bunun ise dünya barışını ve ahengini tehlikeye koyacak şekilde bir memnunsuzluk husule getirdiği ve bu şartların, meselâ çalışma saatlerinin tanzimi günlük ve haftalık bir âzami çalışma müddetinin tesbiti, işçilerin işe alınması, işsizliğe karşı savaş, uygun yaşama normları sağlayacak bir ücretin garanti edilmesi, işçilerin umumi yahut mesleki hastalıklara ve iş kazalarına karşı korunması, çocukların, gençlerin ve kadınların himaye edilmesi, ihtiyarlık ve işgöremezlik maaşları bağlanması, eenebi memleketlerde çalışan işçilerin menfaatlerinin müdafası, «Eşit iş için eşit ücret» prensibinin teyidi, sendika hürriyeti prensibinin teyidi, mesleki ve teknik öğretimin teşkilâtlandırılması ve bunlara benzer daha başka tedbirler bakımlarından ıslahı keyfiyeti ivedilik arzettiği eihlele;

Gerçekten insani olan bir çalışma usulünün herhangi bir millet tarafından kabul edilmemesi, kendi memleketlerinde çalışanların durumunu iyileştirmek arzu eden başka milletlerin gayretlerine engel teşkil ettiği eihlele;

Adalet ve insaniyet hisleri, aynı zamanda devamlı bir Dünya barışı sağlamak arzusu ve bu mukaddemede belirtilen hedeflere ulaşmak gayesiyle hareket eden Yüksek Âkıl Taraflar, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bu Statüsünü tasvip ederler.

Bölüm : I

Teşkilât

Madde - 1

1. - Bu Statünün mukaddemesinde ve Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının hedef ve gaye-

kilât kurulmuştur.

2. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Üyeleri, 1 Kasım 1945 te Teşkilât Üyesi bulunan Devletlerle, bu maddenin 3 neü ve 4 neü fıkraları hükümleri gereğince Üye sıfatını alacak diğer bütün Devletler olacaktır.

3. — Birleşmiş Milletlerin her ilk Üyesi ile, genel Asamble kararı ile, Andlaşma hükümleri gereğince Birleşmiş Milletler Üyelğine kabul edilen her Devlet, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünden doğan vecibeleri kesin şekilde kabul ettiğini Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bildirmek suretiyle, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtına Üye olabilir.

4. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı da, hazır ve oy veren Hükümet temsilcilerinin üçte ikisi dâhil, toplantıda mevcut temsilcilerin üçte iki oy çoğunluğu ile, keza Teşkilâta üyeler kabul edebilir. Bu kabul, yeni Üyenin Hükümeti, Teşkilâtın Statüsünden doğan vecibeleri kesin şekilde kabul ettiğini Milletlerarası Çalışma Bürosu Müdürüne bildirdiği zaman hüküm ifade eyliyecektir.

5. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının hiçbir Üyesi Milletlerarası Çalışma Bürosu Müdürüne bu husustaki niyetini peşinen ihbar etmedikçe, Teşkilâttan çekilemez. Bu ihbar Müdür tarafından alındığı tarihten itibaren iki yıl sonra ve bu tarihte Üyenin Üyelik sıfatından doğan bütün malî vecibeleri yerine getirmiş bulunması kayıt ve şartı ile muteber olacaktır. Bir Üye, bir Milletlerarası Çalışma Sözleşmesini onamış bulunuyor ise, bu çekiliş, Sözleşmeden doğan veya onunla ilgili olan vecibelerin Sözleşmede yazılı süre zarfında muteber kalmasına hâlel getiremez.

6. — Bir Devlet, Teşkilât Üyelğinden çıkarsa, onun tekrar Üyelğe kabul edilmesi keyfiyeti hakkında bu maddenin 3 ve 4 neü fıkraları hükümleri cari olur.

Madde — 2

Daimî Teşkilât:

1. — Üyelerin temsilcilerinin bir Genel Konferansını;
2. — 7 neî maddede yazılı Yönetim Kurulu-

leri hakkında 10 . V . 1944 te Filâdelfiya'da kabul edilip metni bu Statüye ek teşkil eden beyanatta açıklanan programın gerçekleşmesine çalışmakla görevli bir daimî teşkilât kurulmuştur.

2. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Üyeleri, 1 Kasım 1945 te Teşkilât Üyesi bulunan Devletlerle, bu maddenin 3 neü ve 4 neü fıkraları hükümleri gereğince Üye sıfatını alacak diğer bütün Devletler olacaktır.

3. — Birleşmiş Milletlerin her ilk Üyesi ile, genel Asamble kararı ile, Andlaşma hükümleri gereğince Birleşmiş Milletler Üyelğine kabul edilen her Devlet, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünden doğan vecibeleri kesin şekilde kabul ettiğini Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bildirmek suretiyle, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtına Üye olabilir.

4. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı da, hazır ve oy veren Hükümet temsilcilerinin üçte ikisi dâhil, toplantıda mevcut temsilcilerin üçte iki oy çoğunluğu ile, keza Teşkilâta Üyeler Kabul edebilir. Bu kabul, yeni Üyenin Hükümeti, Teşkilâtın Statüsünden doğan vecibeleri kesin şekilde kabul ettiğini Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne bildirildiği zaman hüküm ifade eyliyecektir.

5. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının hiçbir Üyesi Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bu husustaki niyetini peşinen ihbar etmedikçe, Teşkilâttan çekilemez. Bu ihbar, Genel Müdür tarafından alındığı tarihten itibaren iki yıl sonra ve bu tarihte Üyenin Üyelik sıfatından doğan bütün malî vecibeleri yerine getirmiş bulunması kayıt ve şartı ile muteber olacaktır. Bir Üye, bir Milletlerarası Çalışma Sözleşmesini onamış bulunuyor ise, bu çekiliş, Sözleşmeden doğan veya onunla ilgili olan vecibelerin Sözleşmede yazılı süre zarfında muteber kalmasına hâlel getiremez.

6. — Bir Devlet, Teşkilât Üyelğinden çıkarsa, onun tekrar Üyelğe kabul edilmesi keyfiyeti hakkında bu maddenin 3 ve 4 neü fıkraları hükümleri cari olur.

Madde — 2

Daimî Teşkilât:

- a) Üyelerin temsilcilerinin bir Genel Konferansını,
- b) 7 neî maddede yazılı şekilde tereküp

nun idaresi altında bir Milletlerarası Çalışma Bürosunu ihtiva eder.

Madde — 3

1. — Üyelerin temsilcilerinin Genel Konferansı, ihtiyaç görüldükçe ve enaz yılda bir defa toplanacaktır. Bu Konferans Üyelerin her birinin dört murahhasından tereküp edecektir. Bunlardan ikisi hükümet murahhası olacak ve diğer ikisi, mütekabilen, bir taraftan Üyelerin herbirine mensup işverenleri ve diğer taraftan işçileri temsil edecektir.

2. — Her murahhasa, toplantının gündeminde yazılı müstakil maddelerin herbiri için en çok iki kişi olmak üzere teknik müşavirler refakat edebilecektir. Kadınları özel surette ilgilendiren meseleler konferansta müzakere edileceği zaman, teknik müşavir olarak tâyin edilen kimselerden enaz birisi kadın olacaktır.

3. — Üyeler, Hükümete mensup olmayan murahhas ve teknik müşavirleri, mevcut olmaları kayıt ve şartıyla, memleketlerindeki işveren ve işçi teşekküllerinden en kuvvetli surette temsil kudretini haiz bulunanlarla anlaşarak tâyin etmeyi taahhüt ederler.

4. — Teknik müşavirler, ancak bağlı oldukları murahhas tarafından vâkı talep üzerine ve konferans başkanının özel izni ile söz alabilirler; kendileri oya katılamazlar.

5. — Bir murahhas başkana vereceği bir yazı ile, teknik müşavirlerinden birisini kendine vekil tâyin edebilir ve vekil, bu sıfatla müzakarelere ve oylara katılabilir.

6. — Murahhasların ve teknik müşavirlerin adları, üyelerin herbirinin Hükümetleri tarafından Milletlerarası Çalışma Bürosuna bildirilecektir.

7. — Murahhasların ve teknik müşavirlerin salâhiyetnameleri, konferansın tetkikına sunulacak ve konferans, bu madde hükümlerine göre tâyin olunduklarına, mevcut murahhasların oylarının üçte iki çoğunluğu ile hükmetmediği herhangi bir murahhas veya teknik müşaviri kabul etmiyebilecektir.

eden bir Yönetim Kurulunu;

e) Yönetim Kurulunun idaresi altında bir Milletlerarası Çalışma Bürosunu ihtiva eder.

Madde — 3

1. — Üyelerin temsilcilerinin Genel Konferansı, ihtiyaç görüldükçe ve enaz yılda bir defa toplanacaktır. Bu Konferans Üyelerin her birinin dört murahhasından tereküp edecektir. Bunlardan ikisi hükümet murahhası olacak ve diğer ikisi, mütekabilen, bir taraftan Üyelerin herbirine mensup işverenleri ve diğer taraftan işçileri temsil edecektir.

2. — Her murahhasa, toplantının gündeminde yazılı müstakil maddelerin herbiri için en çok iki kişi olmak üzere teknik müşavirler refakat edebilecektir. Kadınları özel surette ilgilendiren meseleler konferansta müzakere edileceği zaman, teknik müşavir olarak tâyin edilen kimselerden enaz birisi kadın olacaktır.

3. — Anavatan dışındaki toprakların Milletlerarası münasebetlerinden sorumlu olan her Üye:

a) Böyle bir memleket makamlarının yetkisi içinde bulunan bazı meseleler için, bu memleket temsilcisi olarak, kendi tarafından seçilen şahısları;

b) Kendi kendilerini idare etmeyen memleketleri ilgilendiren meseleler hakkında murahhaslarına yardım etmek için kendi tarafından seçilen şahısları.

Murahhaslarından herbirine munzam teknik müşavir sıfatıyla refakat etmek üzere tâyin edilecektir.

4. — İki veya daha fazla Üyenin ortaklaşa nüfuzu altına konulmuş bulunan bir memleket için, bazı şahıslar, murahhaslarına refakat etmek üzere, bu Üyeler tarafından seçilebilir.

5. — Üyeler, Hükümete mensup olmayan murahhas ve teknik müşavirleri, mevcut olmaları kayıt ve şartı ile, memleketlerindeki işveren ve işçi teşekküllerinden en kuvvetli surette temsil kudretini haiz bulunanlarla anlaşarak tâyin etmeyi taahhüt ederler.

6. — Teknik müşavirler, ancak bağlı oldukları murahhas tarafından vâkı talep üzerine ve konferans başkanının özel izni ile söz alabilirler; kendileri oya katılamazlar.

Madde — 4

1. — Her murahhas, konferans görüşmelerine sunulan bütün meseleler hakkında şahsen oy vermek hakkına mâlik olacaktır.

2. — Üyelerden biri, tâyinine hakkı olduğu, Hükümete mensup bulunmayan murahhaslardan birini tâyin etmediği takdirde, Hükümete mensup olmayan diğer murahhas, konferans tartışmalarına katılmak hakkına malik olacak ise de, oy vermek hakkına malik olmayacaktır.

3. — Konferans, üçüncü maddenin kendisine verdiği salâhiyetlere dayanarak Üyelerden birinin bir murahhasını kabul etmediği takdirde, bu madde hükümleri, bahis mevzuu murahhas tâyin olunmamış gibi uygulanacaktır.

Madde — 5

Konferans toplantıları: Milletler Cemiyeti merkezinde yahut mevcut murahhasların oylarının üçte iki çoğunluğu ile, bir evvelki toplantıda Konferansça kararlaştırılabilecek herhangi başka bir yerde akdolunacaktır.

Madde — 6

Milletlerarası Çalışma Bürosu, Milletler Cemiyeti merkezinde kurulacak ve Cemiyetin müesseseleri câmiasına dâhil bulunacaktır.

Madde — 7

1. — Milletlerarası Çalışma Bürosu: Hükümetleri temsil eden onaltı,

7. — Bir murahhas başkana vereceği bir yazı ile, teknik müşavirlerinden birisini kendine vekil tâyin edebilir ve vekil, bu sıfatla müzakerelere ve oylara katılabilir.

8. — Murahhasların ve teknik müşavirlerin adları, Üyelerin herbirinin Hükümeti tarafından Milletlerarası Çalışma Bürosuna bildirilecektir.

9. — Murahhasların ve teknik müşavirlerin salâhiyetnameleri, Konferansın tetkikine sunulacak ve Konferans, bu madde hükümlerine göre tâyin olunduğlarına, mevcut murahhasların oylarının üçte iki çoğunluğu ile hükmetmediği herhangi bir murahhas veya teknik müşaviri kabul etmeyebilecektir.

Madde — 4

1. — Her murahhas, konferans görüşmelerine sunulan bütün meseleler hakkında şahsen oy vermek hakkına mâlik olacaktır.

2. — Üyelerden biri, tâyinine hakkı olduğu, Hükümete mensup bulunmayan murahhaslardan birini tâyin etmediği takdirde, Hükümete mensup olmayan diğer murahhas, konferans tartışmalarına katılmak hakkına malik olacak ise de, oy vermek hakkına malik olmayacaktır.

3. — Konferans, üçüncü maddenin kendisine verdiği salâhiyetlere dayanarak Üyelerden birinin bir murahhasını kabul etmediği takdirde, bu madde hükümleri, bahis mevzuu murahhas tâyin olunmamış gibi uygulanacaktır.

Madde — 5

Konferans toplantıları, bir evvelki toplantıda Konferansça verilecek herhangi bir karar muhafız kalmak şartıyla, Yönetim Kurulunca tâyin edilecek yerde akdolunacaktır.

Madde — 6

Milletlerarası Çalışma Bürosunun merkezinde yapılacak herhangi bir değişiklik, mevcut murahhasların oylarının üçte iki çoğunluğu ile Konferans tarafından kararlaştırılacaktır.

Madde — 7

1. — Yönetim Kurulu: Hükümetleri temsil eden onaltı,

Patronları temsil eden sekiz, ve,
İşçileri temsil eden sekiz kişi,

Olmak üzere otuz iki kişiden mürekkep bir Yönetim Kurulunun idaresi altında bulunacaktır.

2. — Hükümetleri temsil eden onaltı kişiden sekizi, en büyük smai ehemmiyeti haiz Üyeler tarafından ve sekizi, yukarda zikri geçen sekiz Üyenin murahhasları dışında olmak üzere Konferansta mevcut hükümet murahhasları tarafından bu husus için seçilen Üyeler tarafından tâyin edilecektir.

Temsil edilen onaltı Üyeden altısı Avrupa dışı Devletler olacaktır.

3. — En büyük smai ehemmiyeti haiz Üyelerin hangileri olduğunun tâyini meselesi hakkındaki muhtemel itirazlar, Milletler Cemiyeti KONSEYİ tarafından halledilecektir.

4. — Patronları ve işçileri temsil eden şahıslar, Konferanstaki patron ve işçi murahhasları tarafından mütakabilen seçileceklerdir.

Patronların iki temsilcisi ile işçilerin iki temsilcisi Avrupa dışı Devletlere mensup olacaktır.

5. — Kurul, her üç senede bir yenilenecektir.

6. — Boş yerlerin doldurulması şekli, yedeklerin tâyini ve aynı mahiyette diğer meseleler, Konferansın tasvibi kayıt ve şartı altında, Kurul tarafından tanzim edilebilecektir.

7. — Yönetim Kurulu, kendi arasından bir başkan seçecek ve İktüzüğünü tanzim edecektir. Kurul, bizzat tesbit edeceği tarihlerde toplanacaktır. Kurula dâhil şahıslardan on iki ki-

şverenleri temsil eden sekiz, ve,
İşçileri temsil eden sekiz,

ki ceman otuz iki kişiden terekük edecektir.

2. — Hükümetleri temsil eden onaltı,

Kişiden sekizi, en büyük smai ehemmiyeti haiz Üyeler tarafından ve sekizi, yukarda zikri geçen sekiz Üyenin murahhasları dışında olmak üzere Konferansta mevcut hükümet murahhasları tarafından bu husus için seçilen Üyeler tarafından tâyin edilecektir. Temsil edilen onaltı Üyeden altısı Avrupa dışı Devletler olacaktır

3. — Yönetim Kurulu, lüzum hâsıl olduğu her defa. En büyük smai ehemmiyeti haiz Üyelerin hangileri olduğunu tâyin edecek ve Yönetim Kurulu bu hususta bir karar vermeden önce, en büyük smai ehemmiyeti haiz Üyelerin tâyinine ait bütün meselelerin bir komite tarafından tarafsız şekilde incelenmesini sağlamak maksadıyla usuller tesbit eyliyecektir.

En büyük smai ehemmiyeti haiz Üyelerin tâyini hakkındaki Yönetim Kurulu beyanatına karşı bir Üye tarafından istinafen vâkı olacak her müraaat Konferansa hallolunacak, fakat Konferans nezdinde yapılacak bir istinaf, Konferans kararını verinceye kadar, Yönetim Kurulunun beyanatının uygulanmasını durduramayacaktır.

4. — İşverenleri ve işçileri temsil eden şahıslar, Konferanstaki işveren ve işçi murahhasları tarafından mütakabilen seçileceklerdir.

İşverenlerin iki temsilcisi ile işçilerin iki temsilcisi Avrupa dışı Devletlere mensup olacaktır.

5. — Kurul, her üç senede bir yenilenecektir. Herhangi bir sebeple Yönetim Kurulu seçimleri, bu müddetin sonunda yapılmadığı takdirde, Yönetim Kurulu, bu seçimler yapılmaya kadar görevi başında kalacaktır.

6. — Boş yerlerin doldurulması şekli, yedeklerin tâyini ve aynı mahiyette diğer meseleler, Konferansın tasvibi kayıt ve şartı altında, Kurul tarafından tanzim edilebilecektir.

7. — Yönetim Kurulu, kendi arasından bir başkanla iki başkanvekili seçecektir. Bu üç şahıstan birisi, bir hükümeti temsil eden bir şahıs ve diğer ikisi, mütakabilen işverenleri

şimin yazılı müracaatı üzerine, özel bir toplantı yapılacaktır.

Madde — 8

1. — Milletlerarası Çalışma Bürosunun başına bir Genel Müdür getirilecektir. Kendisi Yönetim Kurulunca tâyin edilecek, ondan talimat alacak, büronun iyi yürümesi ve görevlendirileceği bütün diğer işlerin yapılması hususlarında ona karşı sorumlu olacaktır.

2. — Müdür veya vekili, Yönetim Kurulunun bütün oturumlarında bulunacaktır.

Madde — 9

Milletlerarası Çalışma Bürosu memurları Müdür tarafından seçilecektir. Bu seçim, en iyi randıman almak gayesiyle telif edilebilecek bir şekilde, muhtelif milliyetlere mensup şahıslar arasından yapılacaktır. Bu şahıslardan bazıları kadın olacaktır.

ve işçileri temsil eden şahıslar olacaktır.

8. — Yönetim Kurulu, kendi İçtüzüğünü tanzim edecek ve bizzat tesbit deacağı tarihlerde toplanacaktır. Kurula dâhil şahıslardan on iki kişinin yazılı müracaatı üzerine, özel bir toplantı yapılacaktır.

Madde — 8

1. — Milletlerarası Çalışma Bürosunun başına bir Genel Müdür getirilecektir. Kendisi Yönetim Kurulunca tâyin edilecek, ondan talimat alacak, büronun iyi yürümesi ve görevlendirileceği bütün diğer işlerin yapılması hususlarında ona karşı sorumlu olacaktır.

2. — Genel Müdür veya vekili, Yönetim Kurulunun bütün oturumlarında bulunacaktır.

Madde — 9

1. — Milletlerarası Çalışma Bürosu memurları, Yönetim Kurulunca tasvip edilecek usuller dairesinde, Genel Müdür tarafından seçilecektir.

2. — Genel Müdür tarafından yapılacak seçim, en iyi randıman almak gayesiyle telif edilebilecek şekilde muhtelif milliyetlere mensup şahıslar arasından yapılacaktır.

3. — Bu şahıslardan bazıları kadın olacaktır.

4. — Genel Müdür ve memurların görevleri, munhasıran Milletlerarası bir mahiyet taşıyacaktır. Genel Müdür ve memurlar, görevlerinin yerine getirilmesi sırasında hiçbir hükümetten ve Teşkilât dışında hiçbir makamdan tâlimat istemeyecekler ve kabul etmeyeceklerdir.

Ancak Teşkilâta karşı sorumlu olan bu Müdür ve memurlar Milletlerarası memurluk durumlarıyla telif edilemeyecek herhangi bir hareketten çekineceklerdir.

5. — Teşkilâtın her Üyesi, Genel Müdürün ve memurların görevlerinin munhasıran milletlerarası mahiyetine hürmet etmeyi ve görevlerinin yapılması esnasında bunlar üzerinde bir tesirde bulunmamayı taahhüt eyler.

Madde — 10

1. — Milletlerarası Çalışma Bürosunun görevleri, işçilerin tâbi olacakları şartların ve çalışma rejiminin Milletlerarası alânda tanzimine ve bilhassa Milletlerarası sözleşmeler akdi için, Konferans tartışmalarına sunulacak meselelerin tetkikine ve aynı zamanda, Konferansça istenilecek özel anketlerin yapılmasına ait her türlü malûmatın toplanıp dağıtılmasını ihtiva eder.

2. — Büro, Konferans toplantılarının gündemlerini hazırlamakla görevli olacaktır.

3. — Büro, her türlü Milletlerarası ihtilaflara ait olmak üzere, bu Antlaşmanın bu kısımdaki hükümleri gereğince kendisine düşen ödevleri yerine getirecektir.

4. — Büro, Fransızca, İngilizce ve Yönetim Kurulunun uygun göreceği herhangi diğer bir dilde, Milletlerarası bir önem arzeden sanayile ve çalışma ile ilgili meselelerin etüdüne mahsus mevkuat bir bülten hazırlayacak ve yayımlayacaktır.

5. — Genel olarak Büronun, bu maddede gösterilen görevlerden başka, Konferansın kendisine vermeyi münasip göreceği başka her türlü yetki ve görevleri olacaktır.

Madde — 11

Üyelerin işçi meseleleriyle meşgul olan Bakanlıkları, Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulundaki kendi Hükümet temsilcileri vasıtasıyla ve böyle bir temsilei mevcut olmadığı takdirde, ilgili Hükümetçe bu hususta gerektiği

Madde — 10

1. — Milletlerarası Çalışma Bürosunun görevleri, işçilerin tâbi olacakları şartların ve çalışma rejiminin Milletlerarası alânda tanzimine ve bilhassa Milletlerarası sözleşmeler akdi için Konferans tartışmalarına sunulacak meselelerin tetkikine ve aynı zamanda, Konferansça veya Yönetim Kurulunca istenilecek özel anketlerin yapılmasına ait her türlü malûmatın toplanıp dağıtılmasını ihtiva eder.

2. — Yönetim Kurulunun kendisine verebileceği direktifler mahfuz kalmak şartıyla, büro:

a) Konferans toplantılarının gündemlerinin muhtelif maddeleri hakkında dökümanlar hazırlayacak;

b) Hükümetlere, istekleri üzerine, Konferans kararları esasını içinde mevzuat hazırlamak hususunda ve idari tatbikatın ve teftiş usullerinin iyileştirilmesi için münasip ve elinde mevcut vasıtalar ölçüsünde her türlü yardımda bulunacak;

c) Bu statü hükümlerine uygun şekilde, sözleşmelere fiili surette riayet edilmesiyle ilgili olarak üzerine düşen ödevleri yerine getirecek;

d) Yönetim Kurulunun uygun göreceği dillerde, sanayi ve çalışma mevzuları ile ilgili olup Milletlerarası bir önem arzeden meseleler üzerinde yayımlar hazırlayıp yapacaktır.

3. — Genel olarak büronun, Konferans veya Yönetim Kurulunun kendisine vermeyi uygun gördüğü daha başka her türlü yetkileri ve görevleri olacaktır.

Madde — 11

Üyelerin işçi meseleleriyle meşgul olan Bakanlıkları, Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulundaki kendi Hükümet temsilcileri vasıtasıyla ve böyle bir temsilei mevcut olmadığı takdirde ilgili Hükümetçe bu hususta gerektiği şe-

şekilde yetkili kılınan ve tâyin olunan diğer herhangi bir memuru vasıtasıyla Genel Müdürle doğrudan doğruya muhabere edebileceklerdir.

Madde — 12

Milletlerarası Çalışma Bürosu, mümkün olan hallerde, her türlü meseleler için Milletler Cemiyeti Genel Sekreterliğinin yardımını isteyebilecektir.

Madde — 13

1. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, Birleşmiş Milletler ile, uygun görülecek maliye ve bütçe anlaşmaları akdedebilir :

2. — Böyle anlaşmaların akdine kadar veyahut herhangi bir tarihte böyle anlaşmalar henüz yürürlükte değil ise :

a) Üyelerden herbiri icabına göre, Konferans ve Yönetim Kurulu toplantılarına iştirak eden murahhaslarının, bunların teknik müşavirlerinin ve keza temsilcilerinin yol ve oturma giderlerini ödiyecektir;

b) Milletlerarası Çalışma Bürosunun, Konferans veyahut Yönetim Kurulu toplantılarının bütün diğer giderleri, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Genel bütçesinden ödenecektir.

c) Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı bütçesinin onanmasına ve aidatın tahakkuk ve tahsiline ait hükümler, mevcut murahhasların üçte iki oy çoğunluğu ile Konferans tarafından tesbit edilecek ve bütçe ile giderlerin Üyeler arasında dağıtımına ait Anlaşmaların Hükümetler temsilcilerinden mürekkep bir komisyonca tasvip edileceğini belirteceklerdir.

kilde yetkili kılınan ve tâyin olunan diğer herhangi bir memuru vasıtasıyla, Genel Müdürle doğrudan doğruya muhabere edebileceklerdir.

Madde — 12

1. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, özel vazifeleri bulunan Milletlerarası âme hukuku teşkilâtlarının faaliyetlerini koordine etmekle görevli hertürlü Milletlerarası genel Teşkilât ile ve mürtebit alanlarda özel vazifeleri olan Milletlerarası âme hukuku teşkilâtıyla bu statü çerçevesi içinde işbirliği yapacaktır.

2. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, Milletlerarası âme hukuku teşkilâtları temsilcilerinin, kendi müzakerelerine, oy hakkı olmaksızın, katılmaları için gerekli tedbirleri alabilecektir.

3. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, arzuya şayan gördüğü takdirde, Milletlerarası işverenler, işçiler, tarımcılar ve kooperatifçiler teşkilâtı dâhil, Hükümete mensup olmayan tanınmış Milletlerarası teşkilâta danışmak için faydalı her türlü tedbirleri alabilecektir.

Madde — 13

1. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, Birleşmiş Milletler ile, uygun görülecek maliye ve bütçe anlaşmaları akdedebilir.

2. — Böyle anlaşmaların akdine kadar veyahut herhangi bir tarihte böyle anlaşmalar henüz yürürlükte değil ise :

a) Üyelerden herbiri icabına göre, Konferans ve Yönetim Kurulu toplantılarına iştirak eden murahhaslarının, bunların teknik müşavirlerinin ve keza temsilcilerinin yol ve oturma giderlerini ödiyecektir;

b) Milletlerarası Çalışma Bürosunun, Konferans veyahut Yönetim Kurulu toplantılarının bütün diğer giderleri, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Genel bütçesinden ödenecektir.

c) Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı bütçesinin onanmasına ve aidatın tahakkuk ve tahsiline ait hükümler, mevcut murahhasların üçte iki oy çoğunluğu ile Konferans tarafından tesbit edilecek ve bütçe ile giderlerin Üyeler arasında dağıtımına ait Anlaşmaların Hükümetler temsilcilerinden mürekkep bir Komisyonca tasvip edileceğini belirteceklerdir.

3. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının giderleri, bu maddenin 1 veya 2, c) numaralı fıkraları hükmüncü yürürlükte olan Anlaşmalar gereğince Üyelerce deruhde edilecektir.

4. — Teşkilât giderlerinden kendine düşen aidatı ödemekte geçiken bir Üye, şayet birikmiş borcu, geçmiş iki tam yıla ait aidata eşit veya bundan daha fazla ise, Konferansta, Yönetim Kurulunda, herhangi bir Komisyonunda, yahut Yönetim Kurulu Üyeliği seçiminde oya katılamaz. Bununla beraber, eğer Konferans, bu geçikmenin, Üyenin kendi elinde olmıyan sebeplerden ileri geldiğini görürse, bu Üyeyi oya katılmaya mezun kılabilir.

5. — Milletlerarası Çalışma Bürosu Müdürü, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının parasını kullanmak hususunda Yönetim Kuruluna karşı sorumludur.

Bölüm : II

İşleyiş

Madde — 14

Yönetim Kurulu, gündeme konulacak maddeler hakkında Üyelerden birinin hükümeti, yahut üçüncü maddede yazılı herhangi bir başka teşkilât tarafından yapılan teklifleri inceledikten sonra, Konferans toplantılarının gündemini tesbit edecektir.

Madde — 15

1. — Genel Müdür, Konferansın Genel Sekreterlik vazifesini görecek ve her toplantının gündemini bu toplantıdan dört ay evvel Üyelerin her birine ve onlar vasıtasıyla, tâyin edilmiş olmaları halinde, Hükümete mensup bulunmayan murahhaslara ulaştıracaktır.

3. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının giderleri, bu maddenin 1 veya 2, c) numaralı fıkraları hükmüncü yürürlükte olan anlaşmalar gereğince Üyelerce deruhde edilecektir.

4. — Teşkilât giderlerinden kendine düşen aidatı ödemekte geçiken bir Üye, şayet birikmiş borcu, geçmiş iki tam yıla ait aidata eşit veya bundan daha fazla ise, Konferansta, Yönetim Kurulunda, herhangi bir Komisyonunda, yahut Yönetim Kurulu Üyeliği seçiminde oya katılamaz. Bununla beraber, eğer Konferans, bu geçikmenin, Üyenin kendi elinde olmıyan sebeplerden ileri geldiğini görürse, mevent murahhasların üçte iki oy çağunluğu ile; bu Üyeyi oya katılmaya mezun kılabilir.

5. — Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının parasını kullanmak hususunda Yönetim Kuruluna karşı sorumludur.

Bölüm : II

İşleyiş

Madde — 14

1. — Yönetim Kurulu, Üyelerden birinin hükümeti, üçüncü maddede yazılı herhangi bir temsili teşkilât, yahut diğer bir Milletlerarası Âdeme Hukuku Teşkilâtı tarafından gündeme konulacak maddeler hakkında yapılan teklifleri inceledikten sonra, Konferansın toplantılarının gündemini tesbit edecektir.

2. — Yönetim Kurulu, Konferansa bir sözleşmenin yahut bir tavsiyenin kabulünden evvel, bir teknik hazırlık Konferansı yahut herhangi diğer bir vasıta ile, ciddi bir teknik hazırlığın ve başka ilgili Üyelerin münasip şekilde mütalâalarını alınmasının sağlanması için usuller tesbit edecektir.

Madde — 15

1. — Genel Müdür, Konferansın Genel Sekreterlik vazifesini görecek ve her toplantının gündemini, bu toplantıdan dört ay evvel Üyelerin her birine ve onlar vasıtasıyla, tâyin edilmiş olmaları halinde, Hükümete mensup bulunmayan murahhaslara ulaştıracaktır.

2. — Gündemdeki maddelerin her birine ait raporlar, onların Konferanstan evvel iyice in-

Madde — 16

1. — Üyelerin Hükümetlerinden herbiri, kararlaştırılan maddelerden birinin veya birkaçının gündeme konulmasına itiraz hakkına malik olacaktır. Bu itirazı haklı gösterecek sebepler, Müdüre gönderilecek açıklayıcı bir muhtırada belirtilecektir. Müdür bu muhtırayı Daimî Teşkilât Üyelerine tebliğ edecektir.

2. — Bununla beraber, Konferans, mevcut murabhashaların üçte iki oy çoğunluğu ile karar verdiği takdirde, itirazla karşılanan maddeler gündemde kalacaklardır.

3. — Konferansın, aynı üçte iki çoğunlukla tetkikına (bundan evvelki fıkrada zikredilen şekilden başka bir suretle olmak üzere) karar verdiği her mesele, gelecek toplantının gündemine konulacaktır.

Madde — 17

1. — Konferans kendi işleme tarzı hakkında usuller tesbit edecek, kendi başkanını seçecek, etüd etmeye lüzum gördüğü bütün meseleler hakkında raporlar vermekle görevli komisyonlar tayin edebilecektir.

2. — Bu Andlaşmanın bu kısmının diğer maddelerinde daha büyük bir çoğunluk, özel surette derpiş edilmemiş olan bütün hallerde, kararlar, konferansta mevcut Üyelerin mutlak oy çoğunluğu ile verilir.

3. — Verilen oylar, toplantıda hazır murabhashalar sayısının yarısından az olursa hiçbir karar alınmaz.

Madde — 18

Konferans, teşkil ettiği Komisyonlara, müzakerelere iştirak etmek hakkına malik olan, fa-

elenmelerine imkân verecek surette zamanında üyelere gönderilecektir. Yöntim Kurulu, bu hükmün uygulanmasına ait usulleri tesbit edecektir.

Madde — 16

1. — Üyelerin Hükümetlerinden herbiri, kararlaştırılan maddelerden birinin veya birkaçının gündeme konulmasına itiraz hakkına malik olacaktır. Bu itirazı haklı gösterecek sebepler, Genel Müdüre gönderilecek bir muhtırada belirtilecektir. Genel Müdür bu muhtırayı Teşkilât Üyelerine tebliğ edecektir.

2. — Bununla beraber, Konferans, mevcut murabhashaların üçte iki oy çoğunluğu ile karar verdiği takdirde, itirazla karşılanan maddeler gündemde kalacaklardır.

3. — Konferansın, aynı üçte iki çoğunlukla tetkikına (bundan evvelki fıkrada zikredilen şekilden başka bir suretle olmak üzere) karar verdiği her mesele, gelecek toplantının gündemine konulacaktır.

Madde — 17

1. — Konferans, bir başkanla, üç başkanvekili seçecektir. Üç başkanvekili, müttekabilen, bir hükümet murabhası, bir işveren murabhası ve bir işçi murabhası olacaklardır. Konferans, kendi işleme tarzı hakkında usuller tesbit edecek, etüd etmeye lüzum gördüğü bütün meseleler hakkında raporlar vermekle görevli komisyonlar tayin edebilecektir.

2. — Bu Statünün diğer maddelerinde, yahut başka herhangi bir sözleşmede veya konferansa yetkiler veren diğer bir akitte yahut, 13 nci madde gereğince kabul edilen maliye veya bütçe anlaşmalarında daha büyük bir ekseriyet özel surette derpiş edilmemiş olan bütün hallerde, Konferans, kararlarını mevcut üyelerin mutlak oy çoğunluğu ile verilir.

3. — Verilen oylar, toplantıda hazır murabhashalar sayısının yarısından az olursa hiçbir karar alınmaz.

Madde — 18

Konferans; teşkil ettiği Komisyonlara, oy vermek hakkına malik olmamak üzere teknik

kat oy hakkına malik bulunmayan teknik müşavirler terfik edebilecektir.

Madde — 19

1. — Eğer Konferans, gündeme dâhil bir mesele hakkında bazı tekliflerin kabulüne karar verirse, bu tekliflerin:

a) Bir millî kanun halinde veya başka bir suretle uygulanması için Üyelerin tetkikine sunulacak bir «tavsiye» ;

b) Yahut Üyeler tarafından onanacak bir Milletlerarası sözleşme tasarısı;

şeklini mi alacağını tâyin edecektir.

2. — Her iki halde bir tavsiyenin, yahut bir sözleşme tasarısının son oy verilmesinde konferansa kabul edilebilmesi için, mevcut murahhasların oylarının üçte iki çoğunluğu şarttır.

3. — Konferans, tatbiki unumi olacak bir tavsiye veyahut bir sözleşme tasarısı hazırlarken, iklimin, sını teşkilâtın noksan bir halde inkişaf etmiş bulunmasının yahut diğer özel ahvalin, sanayi şartlarını esaslı bir surette farklı kıldığı memleketleri gözönünde tutacak ve bu memleketlere mahsus şartlara cevap verebilmek için lüzumlu telâkki ettiği değişiklikleri telkin edilecektir.

4. — Tavsiyenin yahut sözleşme tasarısının bir nüshası Konferans Başkanı ile Genel Müdür tarafından imzalanarak Milletler Cemiyeti Genel Sekreterine verilecektir. Genel Sekreter, tavsiyenin veyahut sözleşme tasarısının tasdikli bir nüshasını Üyelerden herbirine gönderecektir.

5. — Üyelerden herbiri Konferansın toplantısını kapanmasından itibaren bir yıl zarfında (Yahut müstesna ahval dolayısıyla, bu mühlet zarfında olamazsa, inkân görülür görülmez, fakat Konferans toplantısının kapanışından itibaren asla 18 aydan fazla bir müddet geçmeden), tavsiye veya sözleşme tasarısını bir kanun haline getirmek veyahut başka türlü bir tedbir almak üzere, bunları bu hususta yetkili makama veya makamlara arz etmeyi taahhüt eyler.

6. — Bahis mevzuu olan bir tavsiye ise, Üyeler, alınan tedbirler hakkında Genel Sekreteri ha-

müşavirler terfik edebilecektir.

Madde — 19

1. — Eğer Konferans, gündeme ait bazı tekliflerin kabulüne karar verirse, bu tekliflerin, a) Bir milletlerarası sözleşme, b) Yoksa bahis mevzuu mesele, yahut onun bazı unsurları, bir sözleşmenin derhal kabulünü mümkün kılmadığı takdirde, bir tavsiye şeklini mi alacağını tâyin edecektir.

2. — Her iki halde, bir sözleşme yahut tavsiyenin son oy verilmesinde kabul edilebilmesi için, mevcut murahhasların oylarının üçte iki çoğunluğu şarttır.

3. — Konferans, tatbiki unumi olacak bir sözleşme veyahut bir tavsiye hazırlarken iklimin, sını teşkilâtın noksan bir halde inkişaf etmiş bulunmasının yahut diğer özel ahvalin, sanayi şartlarını esaslı bir surette farklı kıldığı memleketleri gözönünde tutacak ve bu memleketlere mahsus şartlara cevap verebilmek için lüzumlu telâkki ettiği değişiklikleri telkin edilecektir.

4. — Sözleşmenin yahut tavsiyenin iki nüshası Konferans Başkanı ile Genel Müdür tarafından imzalanacaktır. Bu nüshalardan biri, Milletlerarası Çalışma Bürosu arşivine konulacak ve diğeri Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine verilecektir. Genel Müdür, sözleşmenin veya tavsiyenin tasdikli bir nüshasını Üyelerden herbirine gönderecektir.

5. — Bahis mevzuu olan, bir sözleşme ise :

a) Sözleşme, Üyeler tarafından onanmak üzere, onların hepsine gönderilecektir.

b) Üyelerden herbiri Konferans toplantısını kapanmasından itibaren bir yıl zarfında (Yahut, müstesna ahval dolayısıyla, bir yıl zarfında olamazsa, inkân görülür görülmez, fakat Konferans toplantısının kapanışından itibaren asla 18 aydan fazla bir müddet geçmeden) sözleşmeyi, kanun haline getirmek yahut başka türlü bir tedbir almak üzere, bu hususta yetkili makama veya makamlara arz etmeyi taahhüt eyler.

c) Üyeler, sözleşmeyi yetkili makama veyahut makamlara arz etmek hususunda bu madde

berdar edecektir.

7. — Bahis mevzuu olan bir sözleşme tasarısı ise, yetkili makamın yahut makamların tasvibini sağlayan Üye, sözleşmeyi kesin şekilde onadığını Genel Sekretere bildirecek ve bu sözleşmenin hükümlerini yerine getirmek için lüzumlu olan tedbirleri alacaktır.

8. — Bir tavsiye hakkında teşriî bir karar veyahut bu tavsiye hükümlerinin yerine getirilmesini sağlayacak mahiyette başka türlü tedbirler alınmadığı, yahut bir sözleşme tasarısı, bu hususta yetkili bulunan makamın veya makamların tasvibi ile karşılanmadığı takdirde, Üyeye herhangi başka bir vecibe terettüp etmiyecektir.

gereğince alınan tedbirler hakkında Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürünü haberdar edecek ve ona yetkili sayılan makam veyahut makamlara bunların kararları hakkında her türlü malûmatı verecektir.

d) Yetkili makamın yahut makamların tasvibini sağlayan Üye, sözleşmeyi katî şekilde onadığını Genel Müdüre bildirecek ve bu sözleşmenin hükümlerini yerine getirmek için lüzumlu olan tedbirleri alacaktır.

e) Bir sözleşme, meselede yetkili bulunan makamın veyahut makamların tasvibiyle karşılanmadığı takdirde, Üyeye herhangi başka bir vecibe terettüp etmiyecek ise de, kendisi, Yönetim Kurulunun kararlaştırdığı şekilde, uygun görülecek devrelerde, sözleşmeye mevzu teşkil eden meseleye ait kanuni mevzuatı ve tatbikatı hakkında, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne raporlar göndermek mecburiyetinde olacak ve bunlarda teşriî idari yollarla, umumi mukavelelerle veyahut diğer herhangi bir suretle Sözleşmenin herhangi bir hükmünün ne dereceye kadar yerine getirildiğini veyahut yerine getirişinin tasarlandığını tasrih ve böyle bir Sözleşmenin onanmasını hangi güçlüklerin imkânsız veya geri bıraktığını izah edecektir.

6. — Bahis mevzuu olan bir tavsiye ise :

a) Tavsiye, Milli bir kanun şeklinde veyahut başka bir suretle yürürlüğe konulmak maksadiyle tetkik edilmek üzere bütün Üyelere gönderilecektir.

b) Üyelerden her biri, Konferans toplantısının kapanmasından itibaren bir yıl zarfında (yahut, müstesna ahval dolayısıyla, bir yıl zarfında mümkün olmazsa, imkân görülür görülmez, fakat Konferans toplantısının kapanışından itibaren asla 18 aydan fazla bir müddet geçmeden) tavsiyeyi kanun haline getirmek veyahut başka türlü bir tedbir almak üzere, bunu bu hususta yetkili makam veya makamlara arz etmeyi taahhüt eyler.

c) Üyeler, tavsiyeyi yetkili makama veyahut makamlara arz etmek hususunda, bu madde gereğince alınan tedbirler hakkında, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürünü haberdar edecek ve ona yetkili sayılan makam veyahut makamlarla bunların kararları hakkında her türlü malûmatı verecektir.

d) Üyelere, tavsiyeyi yetkili makam veyahut makamlara arz etmektен başka hiçbir veci-

9. — Çalışmaya ait bir sözleşmeye katılmak yetkisi bazı taahditlere tâbi bulunan federal bir Devlet için, Hükümet bu taahditlerin uygulandığı sözleşme tasarısını sadece bir tavsiye şeklinde telâkki etmek hakkına malik olacak ve bu takdirde, bu maddenin tavsiyeler hakkındaki hükümleri uygulanacaktır.

10. — Yukarıki madde aşağıdaki prensipe uygun şekilde mâna ifade edecektir :

11. — Hiçbir halde, bir tavsiyenin yahut bir sözleşme tasarısının Konferansa kabulünün neticesi olarak, Üyelerden herhangi birinden bahis mevzuu işçiler hakkında, kendi mevzuatıyla daha önce sağlanmış bulunan himayeyi azaltması istenemez.

he terettüp etmez isede, kendileri, Yönetim Kurulunun kararlaştırdığı şekilde, uygun görülecek derecelerde tavsiyeye konu teşkil eden kanuni mevzuatı ve meseleye ait tabikatları hakkında Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne raporlar göndermek mecburiyetinde olacaklar ve bunlarda, tavsiyesinin herhangi bir hükmünün ne dereceye kadar yerine getirildiğini veyahut yerine getirilmesinin tasarlandığını tasrih ve tavsiyenin kendilerince kabulüne veyahut uygulanmasına imkân vermek için tavsiye hükümlerinde ne gibi değişiklikler yapılması lüzumlu görüldüğünü veya görülebileceğini izah edileceklerdir.

7. — Bir federatif Devlet bahis mevzuu olduğu takdirde, aşağıdaki hükümler uygulanacaktır :

a) Federal Hükümetin, kendi esas teşkilât sistemine göre, haklarında federal bir karar alınmasını uygun gördüğü sözleşmeler ve tavsiyeler için, federatif Devletin vecibeleri, federatif Devlet oluşturan Üyelerin vecibelerinin aynı olacaktır.

b) Federâl hükümetin, kendi esas teşkilât sistemine göre, haklarında, kurucu Devletler, eyaletler veya kantonlar tarafından bir karar alınmasını, bütün noktalar veya bazı noktalar bakımından, bir federâl karara nazaran daha uygun gördüğü sözleşmeler ve tavsiyeler için, bahis mevzuu hükümete şu vecibeler terettüp edecektir :

i) Tesrih veyahut herhangi başka türlü bir karar alınmasını sağlamak maksadiyle bu sözleşmelerin yahut tavsiyelerin, en geç Konferans toplantısının kapanışını takip eden on sekiz ay zarfında, gerekli federâl makamlara, yahut ilgili kurucu Devletlerin, eyaletlerin veyahut kantonların gerekli makamlarına arz edilmesi için, kendi Anayasasına ve kurucu Devletlerin, eyaletlerin yahut kantonların Anayasalarına uygun olarak fiilî anlaşmalar akdetmek :

ii) Federatif Devlet içinde, bu sözleşmelerin ve tavsiyelerin uygulanmasını sağlamaya mâtufl müsterek bir hareketin geliştirilmesi maksadiyle, bir taraftan federâl makamlar, diğer taraftan kurucu Devletler, eyaletler yahut kantonlar arasında belirli devrelerde danışmalar yapılması için, ilgili kurucu Devletler, eyaletler ve kantonlar hükümetlerinin muvaffakati

ile tedbirler alınak :

iii) Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne, yetkili sayılan makamlar ve bu makamların kararları hakkında her türlü bilgileri ulaştırmak suretiyle, kendisine, bu sözleşmelerin ve tavsiyelerin, bu madde gereğince yetkili federâl makamlara, kurucu Devletlerin, eyaletlerin yahut kantonların yetkili makamlarına sunulması için alınan tedbirler hakkında malûmat vermek.

iv) Onanmış olduğu sözleşmelerden herbiri hakkında sözleşmeye konu teşkil eden mesele ile ilgili olarak Federasyon kurucu Devletler, eyaletler veya kantonların kanunlarına veya bunlardaki tatbikata dair Yönetim Kurulunun kararlaştıracağı veçhile uygun fasılalarla, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne raporlar gönderip, bunlarda, kanun, idari tedbir, umumi mukavelelerle yahut herhangi daha başka yollarla sözleşme hükümlerinin, ne dereceye kadar yerine getirilmiş veya getirilmesi düşünülmüş bulunduğunu tasrih etmek ;

v) Bu tavsiyelerin her biri hakkında, tavsiyeye konu teşkil eden mesele ile ilgili olarak, Federasyonda ve onu kuran Devletlerde, eyaletlerinde yahut kantonlarında mevcut kanunlara veya tatbikata dair, Yönetim Kurulunun kararlaştırılacağı veçhile uygun fasılalarla, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne raporlar gönderip, bunlarda, tavsiye hükümlerinin ne dereceye kadar yerine getirildiğini yahut getirilmesi tasarlandığını bildirmek ve tavsiye hükümlerini kabul veya tatbik etmek için onlarda ne gibi değişiklikler yapılması gerekli görüldüğünü veya görülebileceğini belirtmek ;

8. — Hiç bir halde. Konferansta bir Sözleşmenin veya bir tavsiyenin kabulü, yahut bir Üye tarafından bir Sözleşmenin onanması keyfiyetine, Sözleşme yahut tavsiyede ilgili işçiler hakkında derpiş edilenlerden daha müsait şartlar sağhyan herhangi bir kanun, karar, âdet veya Anlaşma hükümlerine tesir edebilir gözü ile bakılamaz.

Madde — 20

Bu suretle onanmış olan her Sözleşme, Milletler Cemiyeti Genel Sekreterliğince teşkil edilecek, fakat ancak onu onanmış olan Üyeleri

Madde — 20

Bu suretle onanmış olan herhangi bir Sözleşme, Birleşmiş Milletler Andlaşmasınının 102 nci maddesi hükümleri gereğince teşkil edilmek

bağlıyacaktır.

Madde — 21

1. — Tümü hakkındaki nihai oy toplanışında, mevcut Üyelerin üçte iki oy çoğunluğunu kazanamıyan bir tasarı, Daimî Teşkilât Üyelerinden arzu edenler arasında özel bir Sözleşme konusu teşkil edebilir.

2. — Bu mahiyeteki her özel Sözleşme, ilgili Hükümetler tarafından, onu teşkil ettirecek olan Milletler Cemiyeti Genel Sekreterine gönderilecektir.

Madde — 22

Üyelerden her biri, katılmış olduğu sözleşmeleri yürürlüğe koymak için aldığı tedbirler hakkında Milletlerarası Çalışma Bürosuna yıllık bir rapor göndermeyi taahhüt eder. Bu raporlar, Yönetim Kurulu tarafından gösterilen şekilde yazılacak ve onun istediği sarîh bilgileri ihtiva edecektir. Müdür, bu raporların bir özetini, Konferansın en yakın toplantısına sunacaktır.

Madde — 23

Üyelerden herhangi birinin, katılmış olduğu bir Sözleşmenin memnuniyet verici şekilde uygulanmasını sağlamadığı beyanı ile, meslekî bir işçi veya patron teşekkülü tarafından, Milletlerarası Çalışma Bürosuna yapılan her şikâyet, Yönetim Kurulu tarafından, bahis mevzuu Hükümete ulaştırılabilecek ve bu Hükümet, mesele hakkında uygun görüceği beyanatta bulunmaya davet edilebilecektir.

Madde — 24

Bahis mevzuu Hükümetten mâkul bir müddet zarfında hiçbir beyanat alınmadığı veyahut alınan beyanat Yönetim Kurulunca tatmin edici görülmediği takdirde, bu Kurul alınan beyanatı ve, gerekirse verilen cevabı açığa vurmak hakkına malik olacaktır.

üzere Milletlerarası Çalışma bürosu Genel Müdürlü tarafından, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderilecek, Fakat ancak onu onanmış olan Üyeleri bağlıyacaktır.

Madde — 21

1. — Tümü hakkındaki nihai oy toplanışında, mevcut Üyelerin üçte iki oy çoğunluğunu kazanamıyan bir tasarı, Teşkilât Üyelerinden arzu edenler arasında özel bir Sözleşme konusu teşkil edebilir.

2. — Bu suretle akdedilen her Sözleşme, ilgili Üyeler tarafından, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne ve Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesi hükümlerine göre teşkil edilmek üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderilecektir.

Madde — 22

Üyelerden her biri, katılmış olduğu sözleşmeleri yürürlüğe koymak için aldığı tedbirler hakkında Milletlerarası Çalışma Bürosuna yıllık bir rapor göndermeyi taahhüt eder. Bu raporlar, Yönetim Kurulu tarafından gösterilen şekilde yazılacak ve onun istediği sarîh bilgileri ihtiva edecektir.

Madde — 23

1. — 19 ve 22 nci maddelere uyularak, Üyeler tarafından kendisine gönderilecek malûmat ve raporların bir özetini Genel Müdür, Konferansın en yakın toplantısına sunacaktır.

2. — Her Üye, 19 ve 22 nci maddeler gereğince, Genel Müdüre gönderdiği malûmat ve raporların suretini 3 nci maddede belirtilen şekilde temsili teşekkül olarak tanınmış bulunan teşkilâta yolhıyacaktır.

Madde — 24

Üyelerden herhangi birinin, katılmış olduğu bir sözleşmenin memnuniyet verici şekilde uygulanmasını sağlamadığı beyanı ile, meslekî bir işçi veya işveren teşekkülü tarafından, Milletlerarası Çalışma Bürosuna yapılan her şikâyet Yönetim Kurulu tarafından, bahis mevzuu Hükümetten mâkul bir müddet zarfında hiçbir beyanat alınmadığı veyahut alınan beyanat Yönetim Kurulunca tatmin edici görülmediği takdirde, bu Kurul alınan beyanatı ve, gerekirse verilen cevabı açığa vurmak hakkına malik olacaktır.

kümete ulaştırabilecek ve bu Hükümet, mesele hakkında uygun göreceği beyanatta bulunmaya davet edilebilecektir.

Madde — 25

1. — Üyelerden herbiri, bundan evvelki maddeler gereğince kendisi ile beraber onanmış olduğu bir sözleşmenin uygulanmasını, kendi fikrinde memnuniyet verici bir şekilde sağlamayan diğer bir Üye hakkında, Milletlerarası Çalışma Bürosuna bir şikâyet gönderebilir.

2. — Yönetim Kurulu, yerinde gördüğü takdirde ve aşağıda gösterilen usul dairesinde keyfiyeti bir anket komisyonuna havale etmeden evvel 23 nci maddede yazılı şekilde bahis mevzuu Hükümetle temasa geçebilir.

3. — Eğer Yönetim Kurulu, şikâyeti, bahis mevzuu Hükümete tebliğ etmeyi lüzumlu görmezse veyahut bu tebliğ yapıldığında mâkul bir mühlet içinde, kendisini tatmin edecek bir cevap alınmazsa, ortaya atılan meseleyi incelemek ve bu hususta bir rapor vermekle görevli bir anket komisyonu kurulmasını isteyebilecektir.

4. — Aynı usul gerek doğrudan doğruya, gerek Konferanstaki bir murahhasın şikâyeti üzerine Kurul tarafından tatbik edilebilir.

5. — 24 veya 25 nci maddelerin uygulanmasının ortaya koyduğu bir mesele Yönetim Kuruluna geldiği zaman bahis mevzuu Hükümet, Yönetim Kurulunda evvelden bir temsilciye mâlik değilse, Yönetim Kurulunun bu mesele hakkındaki müzakerelerine katılmak üzere bir murahhas tâyini hakkına mâlik olacaktır. Bu tartışmaların yapılacağı tarih, bahis mevzuu Hükümete zamanında bildirilecektir.

Madde — 26

1. — Anket Komisyonu aşağıda yazılı şekilde teşkil edilecektir :

2. — Üyelerden herbiri bu Andlaşmanın yürürlüğe girmesini takip eden altı ay zarfında, sınav işlerinde yetkili olup biri patronları, ikincisi işçileri temsil eden ve üçüncüsü patron ve işçilere karşı müstakil bulunan, üç şahıs tâyin et-

Madde — 25

Mâkul bir müddet zarfında hiç bahis mevzuu Hükümetten bir beyanat alınmadığı veyahut alınan beyanat Yönetim Kurulunca tatmin edici görülmediği takdirde, bu Kurul, alınan beyanattı ve gerekirse, verilen cevabı açığa vurmak hakkına mâlik olacaktır.

Madde — 26

1. — Üyelerden herbiri, bundan evvelki maddeler gereğince kendisi ile beraber onanmış olduğu bir sözleşmenin uygulanmasını, kendi fikrinde memnuniyet verici bir şekilde sağlamayan diğer bir Üye hakkında, Milletlerarası Çalışma Bürosuna bir şikâyet gönderebilir.

2. — Yönetim Kurulu, yerinde gördüğü takdirde ve aşağıda gösterilen usul dairesinde, keyfiyeti bir anket komisyonuna havale etmeden evvel, 24 nci maddede yazılı şekilde bahis mevzuu Hükümetle temasa geçebilir.

meyi taahhüt eyler. Bu şahısların tümü, içinden anket komisyonunun Üyeleri seçilecek olan bir liste teşkil edecektir.

3. — Yönetim Kurulu, bahsi geçen şahısların vasıflarını tetkik ve vasıfları bu madde hükümlerine uymayanların tayınını mevcut temsilcilerin üçte iki oy çoğunluğu ile redetmek hakkına mâlik olacaktır.

4. — Yönetim Kurulunun isteği üzerine, Milletler Cemiyeti Genel Sekreteri, anket komisyonunu teşkil etmek üzere listedeki üç kategorinin herbiri içinden mütekabilen üç kişi tâyin ve ayrıca bu üç kişiden birini anket komisyonunun başkanı olarak intihap edecektir. Bu suretle tâyin edilen üç şahıstan hiçbirisi, şikâyetle doğrudan doğruya ilgilisi bulunan Üyelerden birine mensup olmayacaktır.

3. — Eğer Yönetim Kurulu, şikâyeti, bahis mevzuu Hükümete tebliğ etmeyi lüzumlu görmezse veyahut bu tebliğ yapıldığında mâkul bir mühlet içinde, kendisini tatmin edecek bir cevap alınmazsa, ortaya atılan meseleyi incelemek ve bu hususta bir rapor vermekle görevli bir anket komisyonu kurabilecektir.

4. — Aynı usul, gerek doğrudan doğruya, gerek Konferanstaki bir murahhasın şikâyeti üzerine Kurul tarafından tatbik edilebilir.

5. — 25 veya 26 nci maddelerin uygulanmasının ortaya koyduğu bir mesele, Yönetim Kuruluna geldiği zaman, bahis mevzuu Hükümet, Yönetim Kurulunda evvelden bir temsilciye mâlik değilse, Yönetim Kurulunun bu mesele hakkındaki müzakerelerine katılmak üzere bir murahhas tâyini hakkına mâlik olacaktır. Bu tartışmaların yapılacağı tarih, bahis mevzuu Hükümete zamanında bildirilecektir.

Madde — 27

Bir şikâyet, 25 nci madde gereğince, bir anket komisyonuna havale edildiği takdirde; şikâyetle doğrudan doğruya ilgilisi olsun veya olmasın, Üyelerden her biri, şikâyet konusu hakkında elinde mevcut her türlü malûmatı komisyonun emrine hazır bulundurmayı taahhüt eder.

Madde — 28

1. — Anket Komisyonu, şikâyetin derince incelenmesinden sonra bir rapor kaleme alarak, bunda, şikâyetin önemini belirtmeye yarıyacak bütün fiili noktalara ait müşahadeleri ile beraber, şikâyetçi hükümeti tatmin için alınması gereken tedbirler ve bu tedbirlerin alınması için verilmesi gereken mühletler hakkında tavsiyelerini beyan edecektir.

2. — Bu rapor, keza, icabı halinde şikâyet edilen hükümet hakkında, Komisyon tarafından münasip ve diğer hükümetlerde uygulan-

Madde — 27

Bir şikâyet, 26 nci madde gereğince, bir anket komisyonuna havale edildiği takdirde, şikâyetle doğrudan doğruya ilgilisi olsun veya olmasın, Üyelerden her biri, şikâyet konusu hakkında elinde mevcut her türlü malûmatı komisyonun emrine hazır bulundurmayı taahhüt eder.

Madde — 28

Anket Komisyonu, şikâyetin derince incelenmesinden sonra bir rapor kaleme alarak, bunda, şikâyetin önemini belirtmeye yarıyacak bütün fiili noktalara ait müşahadeleri ile beraber, şikâyetçi hükümeti tatmin için alınması gereken tedbirler ve bu tedbirlerin alınması için verilmesi gereken mühletler hakkında tavsiyelerini beyan edecektir.

ması hakkı görülecek ekonomik cezaları da tâyin edecektir.

Madde — 29

1. — Milletler Cemiyeti Sekreteri, anket komisyonunun raporunu, ihtilâfla ilgili hükümetlerin her birine tebliğ ve onun yayınlanmasını temin edecektir.

2. — İlgili hükümetlerden her biri, komisyon raporundaki tavsiyeleri kabul edip etmediğini ve bunları kabul etmediği takdirde, ihtilâfı Milletler Cemiyeti, Milletlerarası Daimî Adalet Divanına sevk arzusunda olup olmadığını, bir aylık bir müddet zarfında, Milletler Cemiyeti Genel Sekreterine bildirecektir.

Madde — 30

Üyelerden biri, bir tavsiye veya sözleşme tasarısı hakkında, 19 neu maddede yazılı tedbirleri almadığı takdirde, diğer herhangi bir Üye, keyfiyet hakkında Milletlerarası Daimî Adalet Divanına müracaat etmek hakkına malik olacaktır.

Madde — 31

Milletlerarası Daimî Adalet Divanının 29 yahut 30 neu maddeler gereğince, kendisine havale edilen bir şikâyete veya meseleye ait kararın istinaf edilemez.

Madde — 32

Anket komisyonunun muhtemel mütalâaları neticeleriyle tavsiyeleri, Milletlerarası Daimî Adalet Divanı tarafından teyit, tadil veya iptal edilebilir. Bu divan icabında kusurlu hükümet hakkında münasip ve diğer hükümetlerce uygulanmasını hakkı gördüğü ekonomik cezaları bildirecektir.

Madde — 33

Eğer herhangi bir Üye, anket komisyonu raporunda olsun, Milletlerarası Daimî Adalet Divanı kararında olsun, muhtemelen mevcut tavsiyelere, tâyin edilen müddet zarfında uy-

Madde — 29

1. — Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, anket komisyonu raporunu Yönetim Kuruluna ve ihtilâf ile ilgili hükümetlerin her birine tebliğ ve onun yayınlanmasını temin edecektir.

2. — İlgili hükümetlerden her biri, komisyon raporundaki tavsiyeleri kabul edip etmediğini ve bunları kabul etmediği takdirde, ihtilâfı, Milletlerarası Adalet Divanına sevk arzusunda olup olmadığını, üç aylık bir müddet zarfında, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bildirecektir.

Madde — 30

Üyelerden biri, bir sözleşme yahut bir tavsiye hakkında, 19 neu maddenin 5 b), 6 b), yahut 7) i) fıkralarında yazılı tedbirleri almadığı takdirde, diğer herhangi bir Üye, keyfiyet hakkında Yönetim Kuruluna müracaat edebilir.

Yönetim Kurulu, Üyenin tesbit edilen tedbirleri almadığına kani olursa, keyfiyeti Konferansa bildirecektir.

Madde — 31

Milletlerarası Adalet Divanının bir şikâyete veya, 29 neu madde gereğince kendisine havale edilen bir şikâyete veya meseleye ait kararı istinaf edilemez.

Madde — 32

Anket komisyonunun muhtemel mütalâaları neticeleri veya tavsiyeleri, Milletlerarası Adalet Divanına teyit, tadil veya iptal olunabilirler.

Madde — 33

Eğer herhangi bir Üye, duruma göre, anket komisyonu raporunda olsun, Milletlerarası Adalet Divanı kararında olsun; muhtemelen mevcut tavsiyelere, tâyin edilen müddet zar-

madığı takdirde, diğer herhangi bir Üye, komisyon raporunda veyahut Adalet Divanı kararında bu hususta uygulanması bildirilen ekonomik cezaları o Üye hakkında tatbik edebilecektir.

Madde — 34

Kusurlu hükümet, gerek Anket Komisyonunun, gerek Milletlerarası Daimî Adalet Divanı kararının tavsiyelerine uymak için gerekli tedbirleri aldığı hakkında Yönetim Kuruluna her zaman malûmat verebilir ve ondan, beyanatının doğruluğunu tahkik için Milletler Cemiyeti Genel Sekreterince bir Anket Komisyonu teşkil ettirilmesini isteyebilir. Bu takdirde, 26, 27, 28, 29, 31 ve 32 nei maddeler hükümleri uygulanacaktır ve eğer Anket Komisyonu raporu veyahut Milletlerarası Daimî Adalet Divanı kararı kusurlu hükümet lehinde ise, diğer hükümetler, bahis mevzuu devlet hakkında ittihaz ettikleri ekonomik tedbirleri derhal geri alacaklardır.

Bölüm : III

Genel Hükümler

Madde — 35

1. — Üyeler, bu andlaşmanın bu kısmının hükümleri gereğince katılmış oldukları sözleşmeleri, müstemlekelerinden, mülklerine dâhil veya himiyeleri altındaki memleketlerden kendi kendilerini tamamen idare etmeyenler hakkında, aşağıdaki kayıtlar altında uygulamayı taahhüt ederler :

1° Sözleşmenin mahallî şartlar dolayısıyla uygulanmasına imkânsızlık bulunmaması ;

2° Sözleşmenin mahallî şartlara uydurulması için onda gerekli tedbirler yapılması ;

2. — Üyelerden herbiri, kendi kendilerini tamamen idare etmeyen müstemlekeleri, mülklerine dâhil veya himayesi altındaki memleketlerden herbiri hakkında almayı tasavvur ettiği kararı Milletlerarası Çalışma Bürosuna bildirecektir.

ında uymadığı takdirde, Yönetim Kurulu bu tavsiyelerin yerine getirilmesini sağlamak için münasip göreceği her türlü tedbirleri konferansta tavsiye edebilecektir.

Madde — 34

Kusurlu bir hükümet, gerek Anket Komisyonunun, gerek Milletlerarası Adalet Divanı kararının tavsiyelerine uymak için gerekli tedbirleri aldığı hakkında Yönetim Kuruluna her zaman malûmat verebilir ve ondan, beyanatının doğruluğunu tahkik için bir Anket Komisyonu teşkil ettirilmesini isteyebilir. Bu takdirde, 27, 28, 29, 31 ve 32 nei maddeler hükümleri uygulanacak ve eğer Anket Komisyonu raporu ya da Milletlerarası Adalet Divanının kararı, kusur etmiş olan hükümet lehinde ise, Yönetim Kurulu, 33 neü madde gereğince ittihaz edilmiş olan tedbirlerin geri alınmasını derhal tavsiye edecektir.

Bölüm : III

Genel Hükümler

Madde — 35

1. — Üyeler, bu Statü hükümleri gereğince onadıkları sözleşmeleri, vesayet altındaki bütün topraklar dâhil, milletlerarası münasebetlerini kendileri sağlayıp idarelerini üzerlerine aldıkları anavatan dışındaki memleketlerde de, sözleşmeye konu teşkil eden meseleler, o memleket makamlarına mahsus yetki dâhilinde olmak yahut sözleşmenin tatbiki, mahallî şartlar yüzünden imkânsız bir hal almamak şartı ile veyahut, sözleşmeleri mahallî şartlara uydurmak için onlarda gerekli değişiklikler yapılmak kaydı ile uygulanmayı taahhüt ederler.

2. — Bir sözleşmeyi onayan her Üye, onama keyfiyetinden sonra mümkün olan en kısa zaman zarfında, aşağıdaki 4 ve 5 nei fıkralarda bahis mevzuu edilenler dışındaki memleketler hakkında, sözleşme hükümlerini ne dereceye kadar uygulamayı taahhüt ettiğini bildiren ve sözleşmede istenilen bütün bilgileri veren bir beyanını Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne gönderecektir.

3. — Bundan evvelki fıkra gereğince bir beyanat gönderen her Üye, sözleşme hükümlerine göre, daha evvelki herhangi bir beyanat müfaddını değiştiren ve yukardaki fıkrada zikredilen memleketlere taallük eden durumu gösteren yeni bir beyanattı, sözleşme hükümleri gereğince zaman zaman yollıyabilecektir.

4. — Sözleşmede bahis mevzuu olan meseleler anavatan dışı bir memleketteki makamlara mahsus yetki çerçevesi içine girerse, bu memleketin Milletlerarası münasebetlerinden sorumlu olan Üye, bir kanun neşredebilmesi veyahut başka türlü tedbirler alabilmesi için, sözleşmeyi, mümkün olan en kısa zaman zarfında adı geçen memleketin hükümetine gönderecektir. Bundan sonra, Üye, bu memleketin hükümeti ile anlaşmış bir halde, sözleşmede münderic vecipbelerin bu memleket adına kabulüne dair bir beyanattı, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderebilecektir.

5. — Bir sözleşmedeki vecipbelerin kabulüne dair beyanat,

a) Ortaklaşa nüfuzları altına konulmuş bulunan bir memleket için, iki veya daha fazla Teşkilât Üyesi tarafından,

b) Birleşmiş Milletler Andlaşması veya yürürlükte olan herhangi başka bir hüküm gereğince, bir memleketin idaresinden sorumlu olan herhangi bir başka makam tarafından,

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilebilir.

6. — Bir sözleşmedeki vecipbelerin 4 ve 5 nci fıkralar gereğince kabulü, sözleşme hükümlerinden doğan vecipbelerle, Teşkilât Statüsünün hükümleri gereğince, onanmış sözleşmelere uygulanabilen vecipbelerin, ilgili memleket adına kabulünü tazammun edecektir. Kabul hakkındaki her beyanat. Sözleşmenin mahallî şartlara uydurulması için sözleşmede yapılması gereken değişiklikleri tasrih edebilir.

7. — Bu maddenin 4 ve 5 nci fıkraları gereğince bir beyanat göndermiş olan her Üye vahut Milletlerarası makam, sözleşme hükümlerine uygun olarak, herhangi evvelki beyanatının müfaddını değiştiren veyahut herhangi bir sözleşmedeki vecipbelerin kabulünü, ilgili memleket adına fesheden yeni bir beyanattı zaman zaman yollıyabilir.

8. — Eğer bir sözleşmedeki vecipbeler, bu maddenin 4 ve 5 nci fıkralarında yazılı bir

memleket adına kabul edilmemiş ise, Üye, yahut Üyeler veyahut Milletlerarası makam, sözleşmeye konu teşkil eden meseleler hakkında bu memlekette mevcut kanunlara ve tatbikata dair Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bir rapor gönderecekler ve bu rapor, kanun, idari tedbir, umumi mukaveleler ile yahut daha başka tedbirler yolu ile, sözleşmenin herhangi bir hükmünün yerine getirilmiş veya getirilecek olduğunu, diğer taraftan bu sözleşmenin kabulünü imkânsız kılan veya geçiktiren güçlükleri belirtecektir.

Madde — 36

Mevcut Üyelerin üçte iki oy çoğunluğu ile, Konferansça bu Statüde yapılması kabul edilen değişiklikler, bu Statünün 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrası gereğince en büyük sınıai önemi haiz olmak sıfatıyla Yönetim Kurulunda temsil edilen sekiz Üyenin beşi dâhil bulunmak üzere, Teşkilât Üyelerinin üçte ikisi tarafından onanmalarını veya kabul edilmelerini mütaakıp yürürlüğe gireceklerdir.

Madde — 37

Bu Andlaşmanın bu kısmının ve bu kısım gereğince Üyelerce daha sonra akdedilecek Sözleşmelerin yorumlanmasına ait her türlü meseleler ve güçlükler Milletlerarası Daimî Adalet Divanının kararına arzedilecektir.

Madde — 36

Mevcut Üyelerin üçte iki oy çoğunluğu ile, Konferansça bu Statüde yapılması kabul edilen değişiklikler, bu Statünün 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrası gereğince en büyük sınıai önemi haiz olmak sıfatıyla Yönetim Kurulunda temsil edilen sekiz Üyenin beşi dâhil bulunmak üzere, Teşkilât Üyelerinin üçte ikisi tarafından onanmalarını veya kabul edilmelerini mütaakıp yürürlüğe gireceklerdir.

Madde — 37

1. — Bu statünün ve bu Statü gereğince Üyelerce daha sonra akdedilecek sözleşmelerin yorumlanmasına ait her türlü meseleler ve güçlükler Milletlerarası Adalet Divanının kararına arzedilecektir.

2. — Bu maddenin birinci fıkrası hükümleri nazara alınmaksızın, Yönetim Kurulu, bir Sözleşmenin yorumlanmasına ait olup, Kurul tarafından veya anılan sözleşme gereğince mahkemeye sevkedilebilecek herhangi bir mesele veya güçlüğü çabuk halledilmesi maksadiyle bir mahkeme teşkili hakkında birtakım usuller tesbit ve bunu Konferansın tasvibine arzedebilir. Milletlerarası Adalet Divanının herhangi bir kararı veya istişari mütalâası bu fıkra gereğince teşkil olunan herhangi bir mahkemeyi bağliyacaktır. Böyle bir mahkeme tarafından verilecek herhangi bir hüküm, Teşkilât Üyelerine tebliğ olunacak ve onların mütalâaları Konferansa bildirilecektir.

Bölüm : IV

Geçici tedbirler

Madde — 38

1. — Konferansın ilk toplantısı 1919 Ekim ayında akdedilecektir. Bu toplantının yeri ve gündemi ilişik olan ekte tesbit olunmuştur.

2. — Bu ilk toplantının daveti ve tanzimi, bahsi geçen ekte bu husus için gösterilen Hükümet tarafından sağlanacaktır. Dökümanlarının hazırlanmasında, bu Hükümete, aynı ekte gösterilen Üyelerden mürekkep bir Milletlerarası komisyon yardım edecektir.

3. — Bu ilk toplantının ve Milletler Cemiyeti bütçesine gerekli ödenekler konuluncaya kadar bundan sonraki toplantıların masrafları, muhahasların ve müşavirlerin yollukları hariç, Milletlerarası Dünya Posta İttihadı Bürosu için tesbit edilen nispetler üzerinden Üyeler arasında dağıtılacaktır.

Madde — 39

Milletler Cemiyeti kuruluncaya kadar, bundan evvelki maddeler gereğince, Milletler Cemiyeti Genel Sekreterine yapılması gereken tebliğler, Milletlerarası Çalışma Bürosu tarafından muhafaza edilecek ve bunlar hakkında Genel Sekretere malûmat verilecektir.

Madde — 40

Milletlerarası Daimî Adalet Divanı kuruluncaya kadar, bu Andlaşmanın bu kısmı gereğince kendisine arzedilmesi gereken anlaşmazlıklar, Milletler Cemiyeti Konseyi tarafından kurulacak üç kişilik bir mahkemeye verilecektir.

E K

Milletlerarası Çalışma Konferansının birinci 1919 toplantısı :

1. — Konferansın toplantı yeri Washington olacaktır.

2. — Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinden, konferansı davet etmesi rica olunacaktır.

3. — Milletlerarası Tanzim Komitesi, Birleşik Devletler, Büyük Britanya, Fransa, İtalya, Japonya, Belçika ve İsviçre Hükümetleri tara-

Madde — 38

1. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, kendisinin gaye ve hedeflerine varmak için faydalı gördüğü bölge Konferanslarını toplantıya davet ve bölge müesseseleri tesis edebilir.

2. — Bölge Konferanslarının yetki, görev ve müzakere usulleri Yönetim Kurulu tarafından tesbit edilip tasvip olunmak üzere Genel Konferansa sunulacak kaidelere tâbi bulunacaktır.

fından müttekabilen seçilen 7 kişiden tereküp edecektir. Komite, lüzum görürse başka Üyeleri de kendi içinde temsil edilmeye dâvet edebilir.

4. — Gündem aşağıda yazıldığı gibi olacaktır.

1° 8 saatlik gün veya 48 saatlik hafta prensipinin uygulanması;

2° İşsizliği önlemeye ve onun neticelerine çare bulmaya ait meseleler;

3° Kadınların çalıştırılmaları :

a) Doğumdan evvel ve sonra (Analık tazminatı meselesi dâhil);

b) Geceleyin;

c) Sıhhi olmayan işlerde;

4° Çocukların çalıştırılmaları :

a) İşe kabul yaşı;

b) Gece işleri;

c) Sıhhi olmayan işler.

5° Sanayide kullanılan kadınların gece çalıştırılmalarının ve beyaz (sarı) fosforun kibrit sanayiinde istimalinin menî hakkında 1906 da Bern'de kabul edilen Milletlerarası Sözleşmelerin şümüllerinin genişletilmesi ve uygulanması.

Bölüm : IV

Türlü tedbirler

Madde — 39

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı tüzekişiliği haiz olacak ve bilhassa aşağıdaki hususlarda ehil bulunacaktır:

a) Bağıt akdetmek;

b) Menkul ve gayrimenkul malları iktisap ve onlara tasarruf etmek;

c) Dâva açmak;

Madde — 40

1. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, Üyelerin her birinin memleketinde, amaçlarına ulaşmak için lüzumlu olan imtiyaz ve dokunmazlıklardan faydalanır.

2. — Konferanstaki murahhaslar, Yönetim Kurulu Üyeleri, Büro Genel Müdürü ve memurları da, Teşkilâta ait görevlerini tam bir bağımsızlık ile yapmak için kendilerine lâzım olan imtiyaz ve dokunmazlıklardan faydalanırlar.

3. — Bu imtiyazlar ve dokunmazlıklar, Üye Devletler tarafından kabul edilmek üzere Teşkilâtça hazırlanacak ayrı bir anlaşmada tasrih edilecektir.

Ek

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının gaye ve hedeflerine ait beyanname

Filâdelfiya'da 26 ncı toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının gaye ve hedefleri ve Üyelerinin siyasetlerinin mülhem olması gereken prensipler hakkındaki bu beyannameyi 1944 yılı Mayısının onuncu günü kabul etmiştir.

I

Konferans, Teşkilâtın, başlıcaları aşağıya nakledilen temel prensiplerini yeniden teyit eder:

- a) Emek bir meta değildir;
- b) Söz ve Cemiyetleşme serbestliği;
Devamlı bir ilerlemenin elzem bir şartıdır;
- c) Her nerede olursa olsun fakirlik, bütün insanların refahı için bir tehlike teşkil eder.
- d) İhtiyaca karşı savaş, her millet tarafından, yorulmak bilmez bir azimle ve kanunun iyiliğini sağlamak üzere, işçi ve işveren temsilcilerinin Hükümet temsilcileriyle eşit şartlar içinde iştirakleri ile yapacakları serbest tartışmalarda ve verecekleri demokrat kararlara hâkim olacak devamlı ve müşterek bir Milletlerarası gayretle yürütecektir.

II

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Statüsünde yazılı bulunup devamlı bir barışın, ancak Sosyal Adalet esasına dayanılarak sağlanabileceğine dair olan beyanatın doğruluğunun tecrübe ile tamamen meydana çıktığına kanaat getiren Konferans, aşağıdaki noktaları beyan eder:

- a) Irk, inanç ve insiyetleri ne olursa olsun, bütün insanlar, maddi ilerlemelerini ve mânevi gelişmelerini, serbestlik, şeref ve haysiyet, ekonomik güvenlik içinde ve eşit şanslarla takip etmek hakkına maliktirler;
- b) Bu sonuca ulaştıracak şartların ger-

çekleştirilmesi, her bir millî ve Milletlerarası siyasetin ana hedefini teşkil etmelidir.

c) Millî ve Milletlerarası alanlardaki bütün hareket programları ve tedbirler, hususiyile bunlardan ekonomik ve malî mahiyeti haiz olanlar, bu bakımdan tartılmalı ve bunlar ancak bu ana amacı baltalamaya değil, fakat desteklemeye yaradıkları derecede kabul edilmelidir.

d) Milletlerarası alanda bütün hareket programlarını, ekonomik ve malî tedbirleri bu ana amaç bakımından tetkik ve mütalâa etmek, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtına düşen bir ödevdir.

e) Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı; kendisine verilen ödevleri yerine getirirken, bütün mâkul ekonomik ve malî âmilleri nazara aldıktan sonra, kararları ve tavsiyeleri içine, münasip göreceği hükümleri koyabilmek yetkisine maliktir.

III

Konferans, aşağıda yazılı hususların gerçekleşmesini sağlayacak programların uygulanması içinde muhtelif milletlere yardımın, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı için önemli bir veçibe teşkil ettiğini kabul eyler:

a) Tam çalıştırma ve yaşama seviyelerinin yükseltilmesi;

b) İşçileri, maharetlerini ve bilgilerini tamamen gösterebilmekle zevk duyacakları işlerde çalıştırmak ve genel refaha en iyi şekilde yardım etmek;

c) Bu amaca ulaşmak için, bütün ilgililer hakkında münasip garantilerle, işçileri mesleklerinde yetiştirmek üzere imkânlar sağlamak ve onların bir yerden, diğer bir yere nakillerini ve bu meyanda gerek kendilerinin, gerek diğer halkın muhaceretini kolaylaştırabilecek tedbirlere başvurmak;

d) Ücret ve kazanç, çalışma müddeti ve diğer çalışma şartları meselelerinde kaydedilen ilerlemelerin neticelerinden herkes için adaletli bir şekilde faydalanmak imkânı ve bir işte çalışıp da böylece korunmaya muhtaç olan herkes için hayati bir asgari ücret;

e) Müsterek görüşmeler yapmak hakkının millî şekilde tanınması, istihsal işlerinin tanziminin devamlı surette iyileştirilmesi için işve-

renlerle, işçilerin birbirine yardım etmeleri ve sosyal ve ekonomik politikanın tesbiti ve uygulanması için işçilerle işverenlerin işbirliği yapmaları;

f) Korunmaya muhtaç olan herkes için bir esas gelir sağlamak üzere, sosyal güvenlik tedbirlerinin, diğer taraftan tam sıhhi yardımların genişletilmesi;

g) Bütün mesleklerdeki işçilerin hayat ve sıhhatlerinin münasip şekilde korunması;

h) Çocukların ve anaların korunması;

i) Uygun bir gıda, mesken, iyi vakit geçirme ve kültür vasıtaları seviyesi;

J) Terbiyevi ve mesleki alanda eşit şanslar sağlanması.

IV

Bu beyannamede sayılı amaçların gerçekleşmesi için lüzumlu olan, bütün dünya istihsal kaynaklarının daha mükemmel ve geniş surette kullanılması keyfiyetinin, milletlerarası ve millî alanlarda tesiri bir hareketle ve bilhassa istihsal ve istihlâkin gelişmesini elde etmeye vahim ekonomik temevvüçleri önlemeye, henüz yeter derecede kıymetlendirilmemiş bölgelerin ekonomik ve sosyal ilerlemelerini temine, ham maddelerin ve hububatın dünya fiyatlarında daha büyük bir istikrar husule getirmeye, yüksek hacimde ve devamlı bir cihan ticaretini kurmaya matuf tedbirlerle sağlanabileceğine kanaat getiren Konferans, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının, bu büyük görevde, aynı zamanda bütün milletlerin sağlık, terbiye ve refahının iyileştirilmesi hususunda kendisine bir sorumluluk payı ayırmış olan bütün milletlerarası teşekküllerle tam bir işbirliği yapmayı vadeder.

V

Konferans, bu beyannamede zikredilen prensiplerin, bütün dünya milletleri hakkında tam bir surette uygulanabileceğini ve şayet bunların uygulanma tarzlarında, her milletin sosyal ve ekonomik gelişme derecesinin gerekli şekilde hesaba katılması lâzımgelirse, bu prensiplerin henüz tâbi durumda olan milletlere olsun, kendi kendilerini idare edebilecek bir hale gelenlere olsun, tedrici şekilde tatbiki keyfiyetinin, bütün medenî dünyayı ilgilendirdiğini teyid eder.

Kısım : II

Genel prensipler

Madde — 41

Yüksek Âkid taraflar, ücretle çalışan işçilerin bedeni, ahlâki ve fikrî yönlerden iyi bir durumda bulunmalarının, Milletlerarası hakımdan haiz olduğu esası önemi kabulederek, bu yüksek amaca ulaşmak için, Milletler Cemiyeti Teşekkülüne bağlı olmak üzere, birinci kısımda derpiş edilen daimî teşkilâtı kurmuşlardır.

Yüksek âkid taraflar, iklim, örfü âdet, ekonomik imkân ve snai gelenek farklarının, çalışma şartlarında mutlak bir yeknesaklığın derhal sağlanmasını güçleştirdiğini kabul etmektedirler. Fakat, onlar, emeğin sadece bir ticaret metaı şeklinde telâkki edilmemesi lâzımgeldiği kanaatinden mülhem olarak, çalışma şartlarının tanzimi için, bütün snai toplulukların içinde buldukları özel durumların müsaadesi nispetinde uygulamaya gayret etmeleri gereken bir takım usuller ve prensipler mevcut olduğu fikrindedirler.

Bu usul ve prensipler arasında, aşağıda yazılı olanlar, yüksek âkid taraflara özel ve ivedilik arzeden bir önemde görünmektedir :

1. — Yukarıda zikredilen ve emeğin sadece bil mal veya ticaret metaı telâkki edilmemesini istiyen ana prensip :

2. — Kanuna aykırı olmıyan bütün hususlarda, gerek işçiler, gerek işverenler için cemiyet kurma hakkı ;

3. — İşçilere, içinde yaşadıkları zaman ve memlekete göre uygun görülen bir yaşayış seviyesi sağlayacak bir ücret ödenmesi ;

4. — 8 saatlik gün veya 48 saatlik haftanın henüz sağlanmadığı memleketlerde bunun, ulaştırılması gereken bir gaye olarak kabulü ;

5. — Mümkün olduğu kadar pazar gününe raslamak üzere en az yirmi dört saatlik bir hafta tatilinin kabulü.

6. — Çocukların çalıştırmalarının yasak edilmesi ve her iki cinsten gençlerin tahsillerine devam ve bedeni gelişmelerini sağlamak imkânını vermek için onların çalışmalarının lâzımlı olan tahditlere tâbi tutulması.

7. — Eşit değerde bir iş için, cinsiyet farkı gözetmeksizin, eşit ücret prensipi.

8. — Her memlekette gelişme şartları hakkında konulan nizamlar, bu memlekette kanun dairesinde ikamet etmekte olan bütün işçiler için âdilâne bir ekonomik muamele sağlamalıdır.

9. — Her Devlet, işçilerin korunması hakkındaki kanun ve nizamların uygulanmasını sağlamak için, kadınları da ihtiva eden bir teftiş teşkilâtı kuracaktır.

Bu prensip ve usullerin tam veya kesin olduğunu ilân etmemekle beraber, Yüksek Âkid taraflar o fikirdedirler ki, bunlar, Milletler Cemiyetinin politikasına rehberlik edebilirler ve bu cemiyetin Üyeleri olan sınaî topluluklar tarafından kabul edildikleri ve tamamiyle uygulanmaları münasip bir teftiş teşkilâtı tarafından tam bir şekilde sağlandığı takdirde, dünya işçileri için devamlı iyilikler yaratabileceklerdir.

